

BUDGET 2024

2. Virksomhedsnotater

Budgettemadag, Regional Udvikling og Specialektoren d. 17. august 2023
Budgetkonference, Sundhedsområdet og anlæg d. 29. – 30. august 2023

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

INDHOLD

Virksomhedsnotat – Aalborg Universitetshospital	1
Virksomhedsnotat – Regionshospital Nordjylland.....	8
Virksomhedsnotat – Psykiatrien	13

4. juli 2023

Budget 2024 - Virksomhedsnotat for Aalborg Universitetshospital

Hospitalets indmelding af opdriftsforslag inden for en ramme på 0,5 procent af budgettet

I forbindelse med budgetlægningen for 2024 har Aalborg Universitetshospital fået mulighed for at bidrage til det regionale budgetkatalog med opdriftsforslag inden for en ramme på 0,5 procent af hospitalets budget. Forslagene indgår i det regionale budgetkatalog med et budgetbehov på 26,8 mio. kr. Det er en relativ beskeden ramme, og henset til den svære situation, som hospitalet befinder sig i – økonomisk, kapacitets- og rekrutteringsmæssigt, er der alene prioriteret opdriftsforslag, der imødekommer den helt uafviselige aktivitetsudvikling og efterspørgsel, som hospitalet oplever. De prioriterede opdriftsforslag til budget 2024 har på den baggrund i overvejende grad et konsolideringssigte og er afgrænset til nedenstående emner:

- Kapacitet og belægning, herunder arbejdsmiljø, rekruttering og fastholdelse
- Styrkelse af kapacitet på kræftområdet
- Profilplan/profilarbejde
- Forskning og udvikling

De konkrete opdriftsforslag fremgår af oversigten herunder.

Opdriftsforslag	Budgetbehov (mio. kr.)
Styrkelse af kapaciteten i Akutmodtagelsen ¹⁾	6,0
Styrkelse af normeringen i udvalgte sengeafsnit	5,0
Styrkelse af initiativer til forbedring af arbejdsmiljøet samt fastholdelse og rekruttering ¹⁾	5,0
Styrkelse af Patologiafdelingen målrettet særligt kræftområdet ²⁾	2,5
Styrkelse af Medicinsk Gastroenterologisk Afdeling målrettet særligt kræftområdet ²⁾	1,5
Etablering af tilbud vedr. behandling af våd AMD i Thisted	3,0
Fortsat implementering og udvidelse af forskningsvækstprogrammet ForskningsKUBER ²⁾	3,8
Sum af opdriftsforslag	26,8

1) Såfremt initiativet ikke imødekommes ved den regionale budgetlægning for 2024, vil det delvist komme til at indgå i hospitalets interne omstilling

2) Såfremt initiativet ikke imødekommes ved den regionale budgetlægning for 2024, vil det komme til at indgå i hospitalets interne omstilling.

Som nævnt ovenfor og beskrevet i forbindelse med kvartalsrapport 1 og 2 er den økonomiske situation på Aalborg Universitetshospital udfordret med budgetmæssige ubalancer på en række områder. Det er hospitalets ledelsens vurdering, at det vil være nødvendigt at iværksætte en intern omstillingsproces i 2024 for at tilvejebringe finansiering til nogle af de områder, der er i størst ubalance – og som der forventeligt ikke afsættes finansiering til i forbindelse med det regionale budgetforlig for 2024.

Budgetmæssige ubalancer, der presser hospitalets økonomi

Aalborg Universitetshospital står overfor en række budgetmæssige ubalancer, der samlet udgør en strukturel udfordring for hospitalets økonomi. De vurderede ubalancer er beskrevet uddybende herunder.

• **Kapacitetspres og rekrutteringsudfordringer**

Aalborg Universitetshospital oplever en stadig øget efterspørgsel efter udredning og behandling og et heraf følgende pres på kapaciteten. Flere steder i et omfang, der ikke kan absorberes inden for den eksisterende kapacitet og budgetramme. Afdelingerne har generelt set udfordringer med at overholde deres budgetter, men flere afdelinger har uforholdsmæssigt store merforbrug, som presser hospitalets budgetbalance i betydelig grad. Således viser den seneste prognose for forbruget, at fem specialer alene tegner sig for 111 mio. kr. i merforbrug:

○ De ortopædkirurgiske afdelinger	47 mio. kr.
○ Radiologisk Afdeling	20 mio. kr.
○ Øre-, Næse- og Halskirurgisk Afdeling	23 mio. kr.
○ Mave- og Tarmkirurgisk Afdeling	12 mio. kr.
○ Thisted – medicin og akut	9 mio. kr.

• **Uddannelseslæger**

I perioden 2018 til 2023 er lønudgifterne til uddannelseslæger på Aalborg Universitetshospital øget med ca. 45 mio. kr. I samme periode er der fra regionalt hold tilført samlet ca. 14 mio. kr. i budgetmidler ud fra den nationale dimensioneringsplan for uddannelsesstillinger i kombination med en regional model for indregning af arbejdskraftværdi. Der er således ufinansierede lønudgifter på det lægelige videreuddannelsesområde i hospitalet; som hospitalet ikke umiddelbart kan påvirke – ubalancen udgør ca. 31 mio. kr. i 2023.

• **Patientbefordring**

I 2019 blev hospitalets budget til patientbefordring reduceret med ca. 12 mio. kr. på baggrund af politisk beslutning om ændret serviceniveau for siddende befordring. Det lykkedes ikke at reducere forbruget i 2019 svarende til budgettet, og hospitalets budget til patientbefordring har i årene 2020-2022 været udfordret grundet et øget antal solokørsler som følge af COVID-19 restriktioner og i 2022 også udfordringer med baggrund i prisstigninger på brændstof og kapacitetsmangel hos NT (chauffører og nye køretøjer). Hospitalet er i perioden 2020-2022 blevet kompenseret for dele af budgetubalancen via COVID-19 kontoen. Hospitalet forsøger at begrænse forbruget mest muligt, men patientbefordringsområdet er fortsat udfordret i 2023, hvor der forventes et merforbrug på knap 17 mio. kr. i forhold til budgettet.

• **Diabetesområdet**

Gennem de senere års budgetforlig er der prioriteret midler til diabetesområdet, og hospitalerne er siden 2018 blevet kompenseret for forbruget af glukosemålere *Free Style Libre* til både børn og voksne. De senere år er der sket en udvikling i forbruget af glukosemålere således, at forbruget nu fordeler sig på flere forskellige producenter. Efter anbefalinger i internationale guidelines skifter man, særligt på børneområdet, fra *Free Style Libre* til andre typer sensorer, som Dexcom og Guirdian, da de giver mere præcise målinger og bedre patientbehandling. Hospitalerne kompenseres ikke for disse sensorer, og forbruget af disse påvirker derfor hospitalets samlede økonomi i negativ retning.

Udover skift af produkter har der også været en stigning i antal patienter de seneste år; således ses en årlig vækst på ca. 25-30 nye børnepatienter, der opstarter behandling. Det har medført en vækst i udgifterne til diabetespumper, løbende drift af pumper osv. Det er vurderingen, at Børn og Unge Afdelingen og Endokrinologisk Afdeling i 2023 har ubalancer relateret til diabetesbehandling på henholdsvis 8 mio. kr. og 7 mio. kr. (til indkøb af andre glukosemålere end *Free Style Libre*, til det øgede antal insulinpumper og drift af de igangværende pumper samt personaleudgifter til påsætning, opfølgning, kontroller).

• **Lægelige artikler**

Det diagnostiske område i hospitalet er presset som følge af stigende aktivitet og øget efterspørgsel efter kliniske ydelser og en heraf følgende direkte påvirkning af forbruget til lægelige artikler og implantater. Således ses en stigning i forbruget til lægelige artikler på knap 42 mio. kr. (årets priser) fra 2020 til 2022. Stigningen i forbruget skyldes den dels øget efterspørgsel på diagnostiske ydelser, men en væsentlig del af stigningen i forbruget til lægelige artikler kan tilskrives stigende priser, og en prisudvikling på forbrugsvarer, som tog fart under covid, især fra 2021 og frem. Udgiftsudviklingen fra 2020 til 2022 svarer til ca. 11% i årets priser. Denne stigning kan sammenholdes med værdien af prisfremskrivning af hospitalets budget til lægelige artikler i perioden 2020-2022, som svarer til 1,30%.

Med udgangspunkt i et prognosticeret forbrug til lægelige artikler i 2023 vil udgiftsstigningen fra 2020 til 2023 være på ca. 60 mio. kr. svarende til ca. 16% i årets priser. Sammenholdt med værdien af prisfremskrivning af budgettet til lægelige artikler i perioden 2020-2023 på 5,85% ser hospitalet altså ind i en relativ stor udgiftsstigning, der ikke er modsvaret af prisreguleringen. Dette er sammenfattet i tabellen herunder.

Årstal	Forbrug lægelige artikler (årets priser)	Indeks	Værdi af budgetfremskrivning i %
2020	388.717.289	100	1,0000
2021	413.509.336	106	1,0022
2022	429.994.128	111	1,3024
2023 ¹⁾	449.300.864	116	5,8509

¹⁾ Prognose for forbruget i 2023 er regnskab 2022 PL-fremskrevet med 4,49%.

I forbindelse med hospitalets *Økonomihandleplan 2023* er der iværksat initiativer til at begrænse aktiviteten på det diagnostiske område, som der forventes nogen effekt af i 2023 og 2024. Prisefterslæbet, som i 2023 vurderes at være 25-40 mio. kr., er det imidlertid vanskeligt at påvirke.

• **Samhandel**

For så vidt angår det interregionale samhandelsområde er der aktuelt usikkerhed om udgiftsniveauet samt afregnings-/takstniveauet for 2023 i forhold til behandling af borgere i andre regioner; det samme gør sig derfor gældende for 2024.

Med hensyn til det private samhandelsområde er behandlingsretten forlænget midlertidigt til 60 dage fra 1. juni 2023 til 31. december 2024 som en del af regeringens *Akutplan for sundhedsvæsenet*. Det må isoleret set forventes at reducere udgifterne til privat kapacitet i 2023 og 2024, idet færre patienter vil få ret til udvidet frit sygehusvalg og til at blive omvisiteret til privathospitaler. Det er imidlertid usikkert, hvilken indvirkning, det får på forbruget til behandling på privathospitaler.

Hospitalet forventer et merforbrug på samhandelsområdet i 2023 i størrelsesordenen 50-130 mio. kr., der er stor usikkerhed i forhold til den fremadrettede udgiftsudvikling på området.

• **Prisstigninger**

Inflationen i Danmark og mange andre steder i verden er ikke set højere de seneste 40 år. I Økonomaftalen for 2023 mellem Danske Regioner og regeringen blev det første skøn for prisudviklingen i 2023 vurderet til 4,49%, og det er med denne faktor, hospitalets budget til *øvrige drift* er reguleret fra 2022 til 2023. Det er usikkert, hvordan priserne udvikler sig i 2023. Enkelte områder kan opgøres konkret, det gælder eksempelvis el, varme samt vaskeriydelser og fødevarer. Jf. nedenstående tabel overstiger de kendte prisstigninger på disse områder den indarbejdede prisfremskrivning i budgettet på 4,49%, og hospitalet ser ind i en stigning i forbruget på ca. 32 mio. kr. sammenholdt med forbruget i 2022.

	Budget 2022	Regnskab 2022	Budget 2023	Forventet forbrug 2023	Afvigelse
EI	42.022.469	58.251.808	43.909.278	60.867.314	-16.958.036
Varme	16.475.000	18.148.986	17.214.728	20.871.333	-3.656.605
Vaskeriydelser	45.439.351	49.277.593	47.479.578	56.188.857	-8.709.279
Fødevarer	21.562.076	24.061.482	22.364.090	25.141.843	-2.777.752

Region Nordjylland tilføres ca. 62 mio. kr. vedr. regulering af pris- og lønfremskrivningen for 2023 i forbindelse med midtvejsreguleringen for 2023. Der er i skrivende stund præsenteret en foreløbig udmøntning af midlerne, hvormed der lægges op til, at Aalborg Universitetshospital tilføres 32,7 mio. kr. i engangsmidler til udligning af prisstigningerne.

• Sammenfatning

Der er en samlet vurderet ubalance i hospitalet i 2023 på ca. 200 mio. kr. i merforbrug, ubalancerne er sammenfattet i skemaet herunder.

Vurderede ubalancer i 2023	Mio. kr.
Kapacitetspres og rekrutteringsudfordringer – fem udvalgte afdelinger	111 mio. kr.
Uddannelseslæger	31 mio. kr.
Patientbefordring	17 mio. kr.
Diabetesområdet	15 mio. kr.
Lægelige artikler (vurderede merudgifter pr. ultimo juni som følge af prisefterslæb ca. 25-40 mio. kr.)	26 mio. kr.
Samhandel (vurderet merforbrug pr. ultimo juni ca. 50-130 mio. kr., men stor usikkerhed)	? mio. kr.
Prisstigninger (vurderede merudgifter pr. ultimo juni som følge af kendte prisstigninger ca. 32 mio. kr., der forventes tilført ca. 32,7 mio. kr. i engangsmidler i 2023)	0 mio. kr.
Vurderet ubalance i alt	200 mio. kr.

Udgiftsniveauet i hospitalet skal reduceres med ca. 200 mio. kr. hvis der skal være balance mellem forbrug og budget. Det er en ganske betragtelig omstillingsopgave; det svarer således til udgiftsreduktioner på ca. 4 procent af budgettet ekskl. medicin.

Aalborg Universitetshospital udarbejdede i det tidlige forår en økonomisk handleplan til nedbringelse af den forventede budgetubalance. Indsætterne afspejles i skrivende stund endnu ikke i tilstrækkelig grad i den økonomiske udvikling. På den baggrund er økonomihandleplanen ultimo juni blevet suppleret med yderligere initiativer.

Det interne omstillingsbehov i budget 2024

Som nævnt indledningsvist er det hospitalsledelsens vurdering, at det vil være nødvendigt at iværksætte en intern omstillingsproces i hospitalet i budget 2024.

Hospitalet har i en årrække udarbejdet omstillingsplaner med udgangspunkt i et omstillingskrav på mellem 1 og 2 procent af budgettet. Med de store ubalancer, der er i flere af afdelingerne, bliver det vanskeligt at holde hospitalets omstilling i budget 2024 på et lavt niveau.

Hospitalsledelsen vurderer på nuværende tidspunkt, at der vil være behov for at finde finansiering til nedestående områder i budget 2024, som der forventeligt ikke afsættes finansiering til i forbindelse med det regionale budgetforlig for 2024.

- **Ubalancer i specialerne, herunder samhandel og lægelige artikler**

Hospitalsledelsen finder det nødvendigt at prioritere intern finansiering til de allermest pressede afdelinger i forbindelse med budget 2024. Det pointeres, at alle afdelinger, trods tilførsler, har en opgave i at sikre balance mellem forbrug og budget. Det er vurderingen, at der vil være behov for at afsætte en ramme på 35 mio. kr. for at give de mest trængte afdelinger en realistisk mulighed for at sikre budgetmæssig balance. Det drejer sig om følgende afdelinger:

De ortopædkirurgiske afdelinger

Der er en markant budgetmæssig ubalance i de ortopædkirurgiske afdelinger på aktuelt ca. 47 mio. kr. i merforbrug. Der er flere årsager til merforbruget, blandt de vægtigste er lægelige rekrutteringsudfordringer på flere af matriklerne og et stort forbrug til privathospitaler.

Hospitalet vil igangsætte et planarbejde for det ortopædkirurgiske område og med baggrund i det komme med et oplæg til, hvilket ortopædkirurgisk behandlingstilbud, der kan drives for den budgetramme, som er til rådighed. Hospitalsledelsen vil afsætte 10 mio. kr. via intern omprioritering i budget 2024 til at understøtte de omstillinger og bevægelser, som det vil medføre.

Øre-, Næse- og Halskirurgisk afdeling

Øre-, Næse- og Halskirurgisk afdeling har igennem en årrække haft en strukturel ubalance, det gælder både den ordinære drift og samhandelsområdet, aktuelt har afdelingen et merforbrug på 23 mio. kr. Der er lang ventetid på en række undersøgelser og behandlinger i specialet.

Hospitalsledelsen vil samlet afsætte 7,5 mio. kr. via intern omprioritering i budget 2024. Denne ramme disponeres med 2,5 mio.kr. til understøttelse af kapacitet på kræftområdet, samt demografipres og 5 mio. kr. til at understøtte samhandelsområdet i afdelingen.

Radiologisk afdeling

Den stadigt stigende efterspørgsel efter sundhedsydelser kommer også til udtryk i et stigende aktivitetspres på diagnostiske funktioner, heriblandt efterspørgsel efter radiologiske undersøgelser, der igen slår direkte igennem på forbruget af lægelige artikler. Radiologisk afdeling har en budgetmæssig ubalance på aktuelt 20 mio. kr. i merforbrug, der kan henføres hertil. Som tidligere nævnt er der i forbindelse med hospitalets Økonomihandleplan 2023 iværksat initiativer til at begrænse aktivitetsvæksten på det diagnostiske område. Der forventes nogen effekt af disse i 2023 og 2024.

Hospitalsledelsen vil afsætte 7,5 mio. kr. via intern omprioritering i budget – 2,5 mio. kr. til at imødegå efterspørgselspres og 5,0 mio. kr. til lægelige artikler.

Mave- og Tarmkirurgisk afdeling

Mave- og Tarmkirurgisk afdeling har en budgetmæssig ubalance på aktuelt 12 mio. kr. i merforbrug, der har baggrund i akut pres på sengekapaciteten og en ubalance på lægeområdet.

Hospitalsledelsen vil afsætte 5 mio. kr. via intern omprioritering i budget 2024 til at understøtte afdelingen og opretholde kapacitet af hensyn til kræftbehandling.

Thisted - medicin og akut

Det akutte og medicinske område har en strukturel budgetmæssig ubalance på aktuelt 9 mio. kr. Hospitalsledelsen vil afsætte 5 mio. kr. via intern omprioritering i budget 2024 til at understøtte afdelingen.

Det bemærkes, at der i budgetkataloget indgår opdriftsforlag fra Aalborg Universitetshospital vedr. *Styrkelse af kapaciteten i Akutmodtagelsen*. Forslaget er målrettet funktionen i Aalborg, der er tillige pres på de øvrige matrikler, hvorfor der er behov for denne prioritering.

- **Uddannelseslæger**

Som tidligere beskrevet er der ufinansierede lønudgifter på det lægelige videreuddannelsesområde i hospitalet; som hospitalet ikke umiddelbart kan påvirke – ubalancen forventes at udgøre ca. 31 mio. kr. i 2023.

Det er hospitalets forventning, at øgede udgifter som følge af udvikling i den lægelige videreuddannelse er beskrevet i en fællesregional budgetbrik i budgetmaterialet for 2024. Prioritering af budgetbrikken ved den regionale budgetlægning for 2024 vil ikke løse hospitalets budgetudfordring. Hospitalsledelsen finder det derfor nødvendigt at prioritere intern finansiering til afdækning af de ufinansierede lønudgifter på det lægelige videreuddannelsesområde. Henset til ubalancens størrelse vil der være behov for at bygge finansieringen op over en 3-årig periode. De kommende tre år vil hospitalet afsætte 10 mio. kr. via intern omprioritering til lægelig videreuddannelse, samtidig vil hospitalet holde tilbage på puljer til at dække af for udgifterne, indtil den fulde finansiering er tilvejebragt.

- **Patientbefordring**

Patientbefordringsområdet er, jf. ovenfor, udfordret i 2023, hvor der forventes et merforbrug på knap 17 mio. kr. i forhold til budgettet.

På baggrund af politisk beslutning blev serviceniveauet for siddende kørsel ændret i 2019. Forudsætningerne, der lå til grund herfor, har imidlertid vist sig ikke at holde. Hospitalet advokerer derfor for, at der er brug for, at der regionalt bliver taget stilling til, hvordan ubalancen skal håndteres. På nuværende tidspunkt forventer hospitalet ikke at skulle afsætte midler til patientbefordring via intern omprioritering, det kan dog blive nødvendigt, såfremt forudsætningerne ændrer sig.

- **Diabetesområdet**

Som beskrevet indledningsvist har Børn og Unge Afdelingen og Endokrinologisk Afdeling i 2023 ubalancerer relateret til diabetesbehandling på henholdsvis 8 mio. kr. og 7 mio. kr. (til indkøb af andre glukosemålere end Free Style Libre, til det øgede antal insulinpumper og drift af de igangværende pumper samt personaledgifter til påsætning, opfølgning, kontroller).

Det er hospitalets forventning, at udfordringen på diabetesområdet er beskrevet i en fællesregional budgetbrik i budgetmaterialet for 2024. Afhængigt af om budgetbrikken prioriteres ved den regionale budgetlægning for 2024, vil hospitalets budgetudfordring på diabetesområdet i 2024 kunne reduceres helt eller delvist. På nuværende tidspunkt forventer hospitalet ikke at skulle afsætte midler til diabetesområdet via intern omprioritering.

- **Prisstigninger**

Der blev i budgetlægningen for 2023 indarbejdet en prisfremskrivning af budgettet til øvrig drift på 4,49%. Der ses fortsat en afvigende prisdannelse inden for en række områder med forholdsvis store fluktuationer og dermed også markant usikkerhed vedrørende udgiftsniveauer. Dette gælder både i 2023 og 2024. For en række områder (el og varme samt fødevarer og vaskeriydelser) overstiger prisstigningerne den indarbejdede prisfremskrivning. Baseret på de prisstigninger, der er kendt på nuværende tidspunkt, er det vurderingen at hospitalet ser ind i merudgifter på ca. 32 mio. kr.

Det er forventningen, at merudgifterne som følge af prisstigningerne budgetudlignes i forbindelse med midtvejsreguleringen for 2023. Hospitalsledelsen forventer derfor som udgangspunkt ikke at skulle afsætte midler til prisstigninger via intern omprioritering. Der er i skrivende stund præsenteret en foreløbig udmøntning af midlerne fra midtvejsreguleringen, der lægger op til, at Aalborg Universitetshospital tilføres 32,7 mio. kr. i engangsmidler til udligning af prisstigningerne. Denne engangstilførsel vil i 2023 delvist kunne imødekomme den samlede budgetbalance.

- **Konsolidering og opfyldning af puljer**

Der er behov for at afsætte midler til opfyldning af puljer, tekniske ændringer og helårsvirkninger i budget 2024. Det vurderes på nuværende tidspunkt, at det vil beløbe sig til 25 mio. kr.

Med henblik på et samlet overblik fremgår områderne af tabellen herunder.

Område	Vurderet ubalance i 2023	Forventet prioritering finansieret ved intern omstilling
Ubalancer i specialerne		
• De ortopædkirurgiske afdelinger	47 mio. kr.	10 mio. kr.
• Øre-, Næse- og Halskirurgisk afdeling	23 mio. kr.	7,5 mio. kr.
• Radiologisk afdeling	20 mio. kr.	7,5 mio. kr.
• Mave- og Tarmkirurgisk afdeling	12 mio. kr.	5 mio. kr.
• Thisted – medicin og akut	9 mio. kr.	5 mio. kr.
Uddannelseslæger	31 mio. kr.	10 mio. kr.
Diabetesområdet	15 mio. kr.	0 mio. kr.
Patientbefordring	17 mio. kr.	0 mio. kr.
Pristigninger	32 mio. kr.	0 mio. kr.
Konsolidering og opfyldning af puljer		25 mio. kr.
Aalborg Universitetshospital i alt	206 mio. kr.	85 mio. kr.

Tilvejebringelse af 85 mio. kr. svarer til et omstillingskrav på ca. 1,6 procent af hospitalets budget ekskl. medicin hertil skal lægges et eventuelt regionalt reduktionskrav, som beslutes med regionsrådets budgetforlig og eventuel finansiering af budgetbrikker vedr. Aalborg Universitetshospital, der ikke bliver prioriteret i forbindelse med budgetforliget.

For at holde omstillingen på lavest mulige niveau lægges der op til at imødekomme den strukturelle ubalance gennem generel tilbageholdenhed på Aalborg Universitetshospital, bl.a. på puljerne og det bringer hospitalet i en sårbar position og mindsker robusthed i forhold til budgetoverholdelse ind i 2024. Alternativet vil være at øge omstillingsopgaven på hospitalet.

Det skal understreges, at finansieringsbehovet til intern omstilling kommer oveni et eventuelt reduktionskrav i forlængelse af det regionale budgetforlig. Størrelsen på Aalborg Universitetshospitals samlede omstillingskrav i forbindelse med budget 2024 vil således kunne henføres til følgende hovedelementer:

- Et eventuelt regionalt reduktionskrav, som beslutes med regionsrådets budgetforlig.
- Eventuel finansiering af budgetbrikker vedr. Aalborg Universitetshospital, der *ikke* bliver prioriteret i forbindelse med budgetforliget.
- Finansiering af det interne udgiftspres og strukturelle ubalancer i hospitalet.

Det samlede omstillingskrav til budget 2024 kan først fastlægges i forlængelse af det regionale budgetforlig.

Igangsæt afsøgende arbejde i forhold mulige omstillinger i budget 2024

For at sikre mest mulig tid i både ledelses- og MED-systemet til at arbejde med omstillingstiltag for 2024 er der ultimo juni igangsæt et forberedende arbejde, hvor alle afdelings- og serviceledelser er gået i gang med at afsøge reduktionsmuligheder og effektiviseringspotentialer. Dette blev besluttet af hospitalsledelsen efter drøftelser i Udvidet Hospitalsledelse og Hospitals MED-udvalget, der begge bakkede op om, at der herved ville være tale om rettidig omhu i budgetarbejdet.

Virksomhedsnotat

Regionshospital Nordjylland – Budget 2024

1. Sammenfatning

Regionshospital Nordjylland befinder sig aktuelt i en ekstremt presset situation rent økonomisk, som vil trække spor ind i 2024. Det er vurderingen at Regionshospitalet på nuværende tidspunkt har en strukturel ubalance på ca. 25 mio. kr. svarende til ca. 2,5% af budgettet. Hertil kommer en række udfordringer som lige nu belaster hospitalets økonomi, men som forventes løst hen over efteråret, det drejer sig bl.a. om situationen på jordemoderområdet som er hårdt presset lige nu, men hvor situationen forventes at have normaliseret sig når vi når hen til slutningen af året.

Ser vi på hospitalets samlede kapacitet er særligt det akutte og medicinske område stærkt presset kapacitetsmæssigt. Der blev derfor kort før sommerferien, ifm. udarbejdelse af udviklingsplan for akut og medicin, truffet beslutning om at åbne endnu et medicinsk afsnit for at styrke den samlede medicinske kapacitet på regionshospitalet. Hertil kommer et meget stort antal diagnostiske henvisninger fra Almen praksis, dels til blødprøve analyse og især forskellige former for røntgenundersøgelser.

Til styrkelse af hospitalets kapacitet er der behov for at tilvejebringe ca. 10 mio. kr. svarende til 1 % af budgettet.

Med henblik på fortsat udvikling af Regionshospitalet er der desuden behov for at der afsættes ca. 5 mio. kr., svarende til 0,5%, til udviklingstiltag på hospitalet. De skal bl.a. dække tiltag på uddannelsesområdet som de senere år har været i kraftig vækst med flere studerende på hospitalet.

Samlet står Regionshospital Nordjylland altså med en udfordring på ca. 40 mio. kr. svarende til 4% af det samlede budget.

2. Budgetmaterialet

Springer vi videre til budgetmaterialet til budget 2024 så har Regionshospital Nordjylland deltagelse i arbejdet, taget udgangspunkt i hospitalets budgetstrategi, som består af 4 hovedtemaer "Behandlingskapacitet", "Den faglige profil", "Det nære sundhedsvæsen" og "Uddannelse, fastholdelse og rekruttering". Hovedtemaerne spiller sammen med hospitalets profilplan, strategiske fokusområder og firkloverplan. Med andre ord er hovedtemaerne de områder, der kræver vedvarende økonomisk prioritering nu og i de kommende år.

I forbindelse med udarbejdelse af budgetmaterialet har Regionshospitalet fra starten af budgetprocessen lagt vægt på, at det helt overordnede fokus for budget 2024 bør være fokus på nuværende-/basisdrift og dermed også de økonomiske udfordringer der aktuelt er på hospitalet. Regionshospitalet pegede på behovet for tværregionale budgetbrikker indenfor:

- Medicinsk område – sengekapacitet og styrkelse af normeringen
- Akutområdet – øget kapacitet
- Kritisk aktivitet – Urologi, Organkirurgi og Billeddiagnostik
- Det nære sundhedsvæsen – særligt vedr. mobil blodprøvetagning
- Neurorehabilitering – behov for øget sengekapacitet

- Diabetesteknologi – Ubalance lægelige artikler
- Vækst i opgaver for alm.praksis

Udover at bidrage til de tværregionale budgetbrikker har Regionshospitalet peget på konkrete budgetforslag på samlet 5,8 mio.kr. – svarende til 0,5% af budgettet:

Robotkirurgi RHN – udviklingsplan	1,0 mio.kr.
Kapacitetsudvidelse – Børn og Unge med funktionelle lidelser	1,6 mio.kr.
Neurorehabilitering - Neuropsykolog og øge intensiteten af den rehabiliterende sygepleje	1,8 mio.kr.
Ældre medicinsk team og geriatisk stuegang på tværs af hospitalet	1,4 mio.kr.
Samlet udgift budgetforslag	5,8 mio.kr.

De initiativer som ligger til politisk prioritering, som en del af budgetmaterialet, er de områder Regionshospitalet har peget på som højest prioriterede. Dermed også sagt, at der udover de prioriterede initiativer også er en række indsatsområder og uomgængelige udgifter som hospitalsledelsen i et eller andet omfang ventes at skulle arbejde videre med og adressere i 2024 og årene derefter.

Som beskrevet i forbindelse med Økonomihandleplanen, samt kvartalsrapport 1 og 2 er den økonomiske situation på Regionshospitalet udfordret med budgetmæssige ubalancer på en række områder. Det er forventningen at en række af områderne vil fortsætte sin vækst og dermed også vil give udfordringer ind i budget 2024.

Når budgettet for 2024 ligger fast og de præcise rammer for hospitalets økonomi i 2024 er kendt, vil Hospitalsledelsen foretage en samlet vurdering af hvad der er uomgængeligt at håndtere via intern omprioritering i 2024.

3. Udviklingsplaner for medicin og akut

Der har i foråret 2023 pågået et arbejde med at udarbejde udviklingsplaner for det akutte og det medicinske område. Det har været en grundpræmis for arbejdet med de to udviklingsplaner, at der gradvist skal sikres yderligere kapacitet til indlagte medicinske patienter, samt mere plads til patienter i akutmodtagelsen. Ligeledes har det være en ambition, at det primære arbejde har skullet foregå i løbet af 2023.

Konkret er den Medicinske Udviklingsplan opdelt i en kort- og en langsigtet plan. På den korte bane arbejdes der med at etablere et selvstændigt Afsnit til de lungemedicinske og internmedicinske patientkategorier. De 9 senge til lungemedicinske patienter flyttes fra Hjertemedicinsk Afsnit. Det yderligere antal senge i det nye afsnit skal i første omgang anvendes til internmedicinske patienter. Afsnittet kan på lang sigt justere, ift. hvilke patientgrupper, der ønskes i afsnittet, ud over lungepatienter. Der er ansat en Ledende oversygeplejerske til at sikre opbygningen af det nye medicinske afsnit. Derudover vil der i ledelsen af afsnittet indgå en ledende overlæge for det lungemedicinske speciale. Der vil hen over efteråret forsat blive arbejdet med en modellering af et forslag til en langsigtet justering af det medicinske område. Heri påtænkes hvert speciale at bidrage med deres forslag til udvikling indenfor eget fagområde. Derudover vil de centrale temaer i den videre udvikling af forslaget til den langsigtede udvikling af det medicinske område være, øget samarbejde med præhospitalet, videreudvikling af OPAT-enhed (antibiotika behandling i hjemmet), udvidelse af inhouse funktioner og øget brug af telemedicinske løsninger.

Det er glædeligt at konstatere at rekrutteringsindsatsen af plejepersonale, til det selvstændig afsnit, ser ud til at virke og nye kollegaer ønsker at bidrage til opbygningen af Afsnittet.

På det akutte område arbejdes der, for at imødekomme behovet for mere fysisk plads til de akutte patienter i akutmodtagelsen, og sikre at de akutte patienter ikke skal opholde sig på gangene, med at modellere et forslag, som tager udgangspunkt i, at den samlede akutmodtagelse flyttes fra 402 til 404. Forslaget om flytning af den samlede akutmodtagelse fra 402 til 404 vil betyde, bedre fysiske rammer til at håndtere det øgede antal patienter i akutmodtagelsen samt at flere patienter i akutmodtagelsen kan placeres på sengestuer. Derved kan der sikres øget diskretion og privatliv for patienterne i Akutmodtagelsen. Det samlede forslag skal beskrives og drøftes nærmere i første del af efteråret 2023 inden et konkret forslag fremsættes.

4. Økonomiske udfordringer, der presser hospitalets økonomi

De områder der forventes at udfordre hospitalet økonomi også i 2024 er beskrevet i nedenstående:

Covid-19

Selvom Covid-19 nu betragtes som en sygdom på linje med enhver anden, påvirker det stadigvæk økonomien og patientflowet. Isoleringspatienter er blandt faktorerne, der skaber en ny virkelighed. Derudover er der et øget behov for testning af RS-virus, influenza A og B samt covid-19. Den økonomi der tilføres til fortsatte covid udgifter i 2023 er ca. 5 mio.kr. under det faktiske udgiftsniveau.

Rekrutteringsudfordringer, dyretimer og eksterne vikarer

På tværs af Regionshospitalet er det generelle billede, at såfremt det var muligt at rekruttere medarbejdere svarende til budgetrammen, så ville der være balance mellem lønbudget og personaleudgifter.

Rekrutteringsvanskelighederne i dele af hospitalet betyder, at der bruges mange penge på eksterne vikarer og udbetaling af særydelser/dyretimer. Dette forstærkes af et øget sygefravær, som dog heldigvis er reduceret løbet af 2023, men fortsat er over 2019 niveau.

Forbruget af eksterne vikarer er steget fra ca. 26,6 mio. kr. i 2021 til ca. 31,6 mio. kr. i 2022 og forventes i 2023 at komme over 40 mio.kr. Hospitalet har i 2023 arbejdet målrettet med at reducere udgifterne til eksterne vikarer og det er lykket på nogle områder, mens der desværre også er områder hvor vikarforbruget er steget. Udgiftsstigningerne til vikarer viser den sårbare situation hospitalet befinder sig i rekrutteringsmæssigt og vedrører områder hvor der bruges vikarer til at dække vagtfunktioner. Udover eksterne lægevikarer til vagtdækning, så bruges der eksterne sygeplejevikarer til at opretholde driften på intensivområdet og jordemødre på fødselsområdet.

Udgifterne til særydelser i form af overarbejde, tilkald på fridøgn etc. (dyre timer) steget kraftigt fra 19,4 mio. kr. i 2021 til 23,9 mio. kr. i 2022. Det samme er tilfældet for de decentrale særydelser inkl. FEA, som er steget fra 20,0 mio. kr. til 24,5 mio. kr. i samme periode. Det er i løbet af 2023 lykket reducere udgiftsniveauet, men på de områder hvor der fortsat bruges eksterne vikarer til at kunne opretholde driften, der er der fortsat også et forhøjet udgiftsniveau til dyre timer. Det skal hertil pointeres, at for at drive et effektivt hospital, så vil der være udgifter til særydelser, men det er særydelserne inkl. dyretimer og udgifter til eksterne vikarer, der aktuelt presser balancen i forhold til personaleudgifter.

Uddannelseslæger

Et andet område der presser hospitalet er, at hospitalet kun delvist kompenseres for de stigende lønudgifter vedr. lægelig videreuddannelse, som følger med øgning i antallet af HU- og Introstillinger. Hospitalet skal således selv finansiere den såkaldte arbejdskraftsværdi, som er opgjort til henholdsvis 71% og 48% af lønudgiften. Udgifterne til uddannelseslæger steget med 10,8 mio.kr. fra 2020 til 2022. I samme periode er hospitalet kun tilført 2,5 mio.kr. til øget dimensionering. I 2023 arbejdes der med yderligere udfordring på 3,6 mio.kr i difference mellem øget dimensionering og faktisk budgettilførsel.

Lægelige artikler

Lægelige artikler er et område der til stadighed giver udfordringer og hvor de styringsmæssige redskaber er forholdsvis begrænsede. Det er i høj grad den medicinske-teknologiske udvikling der medfører

øgede omkostninger. Samtidig er dette område også tæt knyttet til antallet af patienter og derfor også et område hvor der bruges flere midler i takt med at antallet af patienter stiger, bl.a. som følge af den demografiske udvikling.

Bevillinger og interne omprioriteringer er til stadighed blevet overhalet af forbrugsudviklingen, og i 2023 forventer regionshospitalet en ubalance på ca. 4 mio. kr. på området.

Diabetesområdet

Hospitalet er i mange år blevet kompenseret for forbruget af FreeStyle Libre sensorer til både børn og voksne. De senere år er der dog sket en udvikling i forbruget af sensorer, således at forbruget fordeler sig på flere forskellige producenter. Særligt på børneområdet er man skiftet væk fra FreeStyle Libre, til fordel for andre sensorer, der giver mere præcise målinger. Hospitalet kompenseres dog ikke for disse sensorer, og forbruget af disse påvirker således hospitalets samlede økonomi i negativ retning. Den samlede ubalance vedrørende diabetesteknologi forventes i 2023 at blive på ca. 10 mio.kr. Ubalancen fordeler sig med godt 3 mio. kr. på børne- og unge området, og knap 7 mio. kr. på voksenområdet. I 2024 forventes ubalancen øget til 12-13 mio.kr., såfremt der ikke tilføres økonomi. Alternativet er at reducere aktiviteten til budgetniveau.

Analyser og røntgenhenvisninger fra almen praksis

Et andet element i de stigende udgifter, skyldes et stigende antal analyser fra almen praksis. Stigningen er sket i takt med den demografiske udvikling og i takt med at der er givet bedre henvisningsmuligheder til almen praksis. Antallet af analyser for almen praksis steg fra 2.604.876 analyser i 2020 til 2.911.814 analyser i 2021 og i 2023 forventes der at skulle foretages +3.000.000 analyser for almen praksis.

Regionshospitalet er ikke tilført økonomi til at finansiere denne udvikling og er dette også tilfældet i 2024, hvor øgningen i efterspørgslen forventes at fortsætte, så vil de presse hospitalets økonomi.

Det samme billede gør sig gældende når vi ser på CT og røntgenhenvisninger. Her er der ligeledes ad åre givet bedre henvisningsmuligheder for almen praksis, hvilket har ført til en stigning i antal henvisninger hospitalet modtager fra de praktiserende læger.

Patientbefordring

Udgifterne til befordring har i første halvår 2023 ligget over det budgetterede beløb, og det ser ud til, at hospitalet ender 2023 med et merforbrug på omkring 2,5 millioner kroner inden for befordringsområdet. Udfordringen vedr. befordring forventes øget i 2024, såfremt hospitalet ikke kompenseres vedr. nyt befordringsudbud i 2. halvår 2023, hvor Regionen forventer at kørselsudgifterne stiger.

Fødevarer, forbrugsudgifter og anden indkøb

Regionshospitalet budget til øvrig drift fødevarer, lys, vand, varme og anden indkøb er reguleret jf. økonomiaftalen for 2023 mellem Danske Regioner og regeringen med en forventet prisudvikling på 4,49%. Det er usikkert hvordan priserne udvikler sig i 2023 og 2024, men pt. er priserne ikke faldet til forventet niveauet, hvilket på nuværende tidspunkt presser hospitalets økonomi. Hospitalet forventer at blive kompenseret for denne eventuelle ubalance ifm. midtvejsreguleringen 2023 og P/L 2024.

Privatudgifter

Privat samhandel er et område hvor Regionshospitalet har haft voldsomt stigende udgifter, særligt det urologiske område, men også vedr. billeddiagnostik. Der har de seneste par år været et politisk ønske om at udvide brugen af privatområdet, bl.a. med henblik på at reducere ventelisterne til udredning og behandling. Dette har betydet at hospitalet har haft kraftigt stigende udgifter til brug af det private. Samtidig er der i takt med ønsket om yderligere brug af det private, blevet opbygget en stor kapacitet på privatområdet. I 2023 er udgiftsstigningerne etårigt afdækket ifm. udmøntningen af akutpakken, dog er det på nuværende tidspunkt usikkert om området er i balance. Ved et uændret forbrug af det private, ville regionshospitalet gå ind i 2024 med en finansieringsudfordring på +20 mio. kr. på området.

CT-kapacitet

Der er i efteråret 2021 etableret en 3. CT-scanner i Hjørring med henblik på at kunne efterkomme undersøgelsesbehovet. Med den tidligere bemanning og de tidligere udgifter til øvrigdrift på den konventionelle røntgenstue, hvor den 3. CT-scanneren i dag er installeret, kan CT-scanneren permanent bemannes og billederne kan beskrives 2 dage pr. uge. I 2022 blev drift af scanneren alle ugens dage finansieret via meraktivitetsbevilling. I 2023 er de 3 ekstra dage etårigt finansieret via akutpakken. Der er behov for at tilvejebringe permanent finansiering til drift alle ugens dage, så undersøgelseskapa- citeten kan opretholdes. Alternativet er at reducere undersøgelseskapa- citeten.

5. Udviklingstiltag

Det er helt afgørende for kvaliteten af fremtidens sundhedsydelse, at vi kan fastholde og tiltrække medarbejdere med høj faglighed og motivation for at gøre en forskel og have en karriere i vores hospital. Fastholdelse og rekruttering kræver en særlig målrettet og innovativ indsats de kommende år. For at fastholde og tiltrække medarbejdere skal vi dels kunne vise, at vi faktisk leverer faglige miljøer og resultater, som er værd at være en del af; men vi skal også fortsat have særlige tilbud indenfor uddan- nelse, udvikling og arbejdsmiljø, som lyser kendetegnende op i landskabet ift. rekruttering og fasthol- delse. På Regionshospitalet er det kontinuerlige arbejdet indrammet i elementerne i Hospitalets "4klø- verplan", som er struktureret under overskrifterne kompetencer, vilkår, organisering og ledelse. Meget er igangsat, men der er også områder der kræver budgettilførsel for at kunne iværksættes i tilstrækkeligt omfang.

Forskningen er allerede en del af hverdagen på Regionshospitalet, hvor der gennemføres forskning- skursuser og klinikforankret forskning. En retning som skal sikre en langsigtet udvikling af Hospitalet.

Der bør, som minimum, tilvejebringes en ramme på 0,5% til at sikre forskellige udviklingstiltag i denne retning.

6. Afslutning

Det er forventningen at en række af de områder der presser hospitalets økonomi vil fortsætte sin vækst og dermed også vil give udfordringer ind i budget 2024. Som nævnt indledningsvist vil Hospitalsledel- sen, når de præcise rammer for hospitalets økonomi i 2024 er kendt, foretage en samlet vurdering af hvad der er uomgængeligt at håndtere via intern omprioritering i 2024. Det står dog klart, at der også i forbindelse med budget 2024 bliver behov for at iværksætte en intern omstillingsplan med henblik på at skaffe finansiering til den nuværende drift.

Psykiatriens virksomhedsnotat – Budget 2024

Psykiatrien har bidraget til udarbejdelsen af budgetbrikker til regionsrådets politiske prioritering til budget 2024. Disse budgetbrikker indgår i det samlede budgetmateriale og omfatter nedenstående områder.

1. Ekstra kapacitet i Børne- og ungdomspsykiatrien
2. Opstart af behandling med Transkraniel Magnet Stimulation (TMS)
3. Etablering af styrket tværsektoriel indsats for børn og unges mentale sundhed (STIME) i Nordjylland

I tillæg til de indmeldte budgetbrikker har Psykiatrien en række andre kapacitetsudfordringer, som er beskrevet i virksomhedsnotatet.

Psykiatrien har i de seneste år oplevet et stort pres i både børne- og ungdomspsykiatrien samt i voksenpsykiatrien. De områder, der indgår i virksomhedsnotatet, sætter fokus på de udfordringer som Psykiatrien oplever.

Antallet af henvisninger til Børne- og ungdomspsykiatrien er steget så voldsomt at der opstår et kapacitetsproblem samt lange ventetider. Den øvrige psykiatri er udfordret af begrænsede rekrutteringsmuligheder for særligt sygeplejersker og læger, der gør det nødvendigt at supplere med dyre vikarløsninger. Dette vanskeliggør opgaveløsningen samt udfordrer den samlede økonomi. Set i lyset af den nuværende økonomiske situation lægges der derfor kun i yderst begrænset omfang op til interne omprioriteringer i Psykiatrien, da fokus er at løse nuværende opgaver med en tilstrækkelig kvalitet.

I nedenstående beskrives de områder, hvor der forventes finansieringsudfordringer i 2024.

Børne- og Ungdomspsykiatrien

På grund af ventelisten i Børne- og Ungdomspsykiatrien er der indgået en flerårig aftale med ekstern leverandør om udredning og behandling af børne- og ungdomspsykiatriske patienter. Aftalen indebærer op til 55 udredningsforløb pr. måned samt op til 40 behandlingsforløb pr. måned. Psykiatrien vil derfor ligeledes i 2024 have en væsentlig ikke-finansieret budgetpost på op til 16 mio. kr. Psykiatrien har tidligere gjort opmærksom på, at der ikke er finansiering til aftalen indenfor Psykiatriens budget. Forretningsudvalget blev orienteret den 5. december 2022. Regionsrådet er senest orienteret om merforbruget vedrørende aftalen i Kvartalsrapport 1 på mødet den 30. maj 2023.

Sikkerhedsvagter i Retspsykiatrien

Retspsykiatrien har af sikkerhedsmæssige hensyn, både i forhold til patienter og personale, anvendt sikkerhedsvagter på sengeafsnit S9 siden 4. kvartal 2019. Behovet for sikkerhedsvagter har været varierende, men siden 2. kvartal 2021 har udgifterne været ca. 1,50 mio. kr. pr. kvartal svarende til ca. 6 mio.kr. årligt. Der bliver løbende taget stilling til behovet for sikkerhedsvagter, hvorfor udgifterne eventuelt kan reduceres, hvis behovet ændrer sig. Psykiatrien har gjort opmærksom på brugen af eksterne sikkerhedsvagter i tidligere fremsendte kvartalsrapporter. Hvis behovet for sikkerhedsvagter ikke ændres vil der være en væsentlig merudgift hertil også i 2024.

Psykosocialt beredskab

Det er veldokumenteret, at mennesker der oplever voldsomme hændelser (f.eks. vold eller død) og pårørende til personer, der lider alvorlig skade eller unaturlig død (f.eks. drab) kan reagere med svære krisereaktioner. Såfremt trygheden og evnen til at håndtere egen livssituation ikke hurtigt normaliseres eller genvindes, øges risikoen betragteligt for, at krisereaktionen udvikler sig til sociale og psykiske problemer såsom PTSD (posttraumatisk belastningsreaktion), selvmordsforsøg, depression eller misbrug. Krisestøtte fra professionelle med relevant viden og kompetence om krisereaktioner og traumatisk tab kan afbøde de akutte og langvarige konsekvenser.

I Region Nordjylland yder Psykiatriens psykosociale beredskab akut og opfølgende krisestøtte til nordjyske borgere, der berøres af ekstraordinære eller voldsomme hændelser. Det er behov for fortsat at have et velfungerende psykosocialt beredskab og udvikle beredskabet til i stigende grad at kunne håndtere større og pludseligt opståede kriser i samfundet. Dette vil ligeledes medvirke, at alle borgere i målgruppen vil få en lige adgang til kvalificeret akut indsats og opfølgende hjælp. I forbindelse med budget 2023 blev der fremsendt budgetbrik i forhold til det psykosociale beredskab på 1 mio.kr., men det blev ikke givet finansiering til indsatsen. Psykiatrien har således ikke finansiering til indsatsen.

Dobbeltdiagnosebehandling

Regeringen, Danske Regioner og KL har – som led i forhandlinger om økonomiaftale 2024 – indgået aftale om rammerne for etablering af et nyt, integreret dobbeltdiagnosetilbud i regionerne til mennesker, der både har en psykisk lidelse og et behandlingskrævende misbrug. Hvor regionerne allerede dag har ansvaret for misbrugsbehandlingen af patienter indlagt i Psykiatrien, betyder aftalen, at ansvaret for patienter i ambulans psykiatrisk behandling tilgår regionerne.

Som led i aftalen er parterne blevet enige om en dimensionering svarende til ca. 9.200 personer (baseret på en ekspertvurdering) med en gradvis ibrugtagning der ser ud som følger.

Målgruppe	Definition	Antal på landsplan	Ibrugtagning
Gruppe 1	Personer, som kun modtager psykiatrisk behandling, men er registreret med en misbrugsdiagnose	5.005	1. sep. 2024
Gruppe 2	Personer, som er i aktuel behandling for både misbrug og en psykisk lidelse	3.576	1. sep. 2025

Gruppe 3	Personer, der kun er i misbrugsbehandling, men er kendt med samtidig psykiatrisk problematik	664	1. sep. 2026
----------	--	-----	--------------

Økonomien i det nye dobbeltdiagnosetilbud indfases løbende i takt med ovenstående ibrugtagning og udgør på landsplan 64 mio. kr. i 2024, 178 mio. kr. i 2025, 285 mio. kr. i 2026 og 323 mio. kr. samlet set fra 2027 og frem.

Den konkrete økonomi for Psykiatrien er ukendt, men må formodes at tage udgangspunkt i den regionale fordelingsnøgle. Psykiatrien bemærker, at opgaven forudsætter en udvidelse af den fysiske kapacitet, som på nuværende tidspunkt er fuldt udnyttet. Som bemærket overfor Danske Regioner vurderer Psykiatrien, at der er risiko for, at udgifter forbundet med en udvidelse af de fysiske rammer, der vil være nødvendig for at kunne løfte opgaven, ikke dækkes på tilstrækkelig vis med aftalen. Derudover bemærker Psykiatrien – med afsæt i tidligere data fra VIVE og Sundhedsstyrelsen – at målgruppen risikerer at være underestimeret og økonomien ligeledes underdimensioneret. Endeligt forventes en udfordret rekrutteringssituation (særligt ift. læger) at påvirke indfasningen.

De Særlige Pladser

Med økonomiaftalen for 2024 forventes en samlet løsning for et nyt integreret dobbeltdiagnosetilbud og de særlige pladser. De nuværende 114 særlige pladser omlægges til 88 pladser i et længerevarende tilbud med fokus på den samme målgruppe pr. 1. juli 2024. Det forventes at der vil være 9 pladser i Region Nordjylland (ud fra sundhedsbloktilskudsnøglen) i stedet for de nuværende 12 pladser.

Når de 4 ommærkede pladser indregnes vil der være i alt 13 pladser i stedet for de nuværende 16 pladser. Der forventes en finansiering på ca. 2 mio.kr. pr. plads, hvilket forventes at betyde at driftsbudgettet nedjusteres med ca. 6 mio.kr. i alt årligt. Fra et driftsøkonomisk perspektiv er det vanskeligt at nedskalere udgifterne proportionelt med nedgangen i antal pladser. Det skyldes blandt andet sikkerhedsmæssige hensyn, hvor det ikke vurderes muligt at nedjustere fremmødet proportionelt én til én med nedgang i antal pladser.

IT-området

Den øgede digitalisering i sundhedsvæsenet samt behov for udstyr i Psykiatrien har medført en ubalance i Psykiatriens IT-budget, som de senere par år har udmøntet sig i et merforbrug.

Psykiatriens samlede IT-budget er i 2023 på 3,4 mio. kr. Budgettet anvendes til anskaffelse af IT-udstyr (PC'ere, mobiltelefoner, tablets) samt anskaffelse, drift og vedligehold af printere og videoudstyr. Den øgede digitalisering i sundhedsvæsenet og samarbejdsformer post COVID-19 medfører desuden helt overordnet behov for merinvesteringer i udstyr.

Kravene til effektive videoløsninger forventes at stige i de kommende år, ligesom der også forventes et øget behov for udstyr, som kan anvendes mobilt og fleksibelt. Mange sengeafsnit efterspørger bærbare PC'ere med henblik på at foretage dokumentation 'bedside'. Samtidig begynder Digitalisering og IT i 2023 en lancering af kliniske apps, som vil muliggøre mobile kliniske arbejdsgange, men også fordrer investeringer i mobile devices.

Psykiatrien vurderer, at der kræves en samlet omprioritering på 1,0 mio. kr. i 2024 og fremadrettet, for at skabe et IT-budget i balance.

Rekruttering og fastholdelse

Psykiatrien ser også i 2024 og de kommende år særlige udfordringer med at rekruttere og fastholde de nødvendige kompetencer for at kunne løse den samlede opgave. Psykiatrien har igennem mange år haft rekrutteringsvanskeligheder i forhold til at besætte speciallægestillinger på almindelige overenskomstmæssige vilkår. Der vil også blive behov for at anvende eksterne vikarlæger i 2024. I henhold til personalestatistik - 1. kvartal 2023, udgør Psykiatriens andel af vikarudgifter for læger i forhold til samlede lønudgifter for læger 17,5% i 2022 og 17,8% for 1. kvartal 2023. For Region Nordjylland som helhed udgør vikarudgifter for læger i forhold til samlede lønudgifter for læger 3,9% i 2022 og 4,0% for 1. kvartal 2023.

Der er desuden udfordringer med at rekruttere og fastholde sygeplejersker, særligt på de intensive sengeafsnit. Det forventes derfor, at udgifterne til vikarlæger og vikarer i plejen vil presse den samlede økonomi.

Der vil også i det kommende år blive arbejdet målrettet med en række forskellige initiativer i forhold til at styrke rekruttering og fastholdelse med et særligt fokus på speciallæger og sygeplejersker samt i det omfang det er muligt en fortsat brug af andre faggrupper ind i den samlede opgavevaretagelse.

Der forventes således at blive yderligere udgifter til vikardækning for både læger og sygeplejersker de kommende år, idet det dog ikke er muligt at vurdere de økonomiske konsekvenser på nuværende tidspunkt. Psykiatrien får i tiltagende grad også svært ved at rekruttere psykologer og social- og sundhedsassistenter. Dermed kigger Psykiatrien ind i en bred rekrutteringsudfordring, og som også betyder at det bliver vanskeligt med opgaveglidning til andre faggrupper.